

[0268]

19. *baitten*?

O I 31.8 hat *baitten*. Dat moat emendearre wurde ta *Boitten*. It is de hwat gemiensumer (yn ús eagen alteast) oantsjutting fan *Boitta Griongha*, rjochter yn Baerderdiel, sa't dy yn rigel 17 ûnder it stik stiet. De útgong op *-en* sil goed wêze, hwant it is hjir de fjirde fal en dan waerden nammen op *-a* gauris (yn tredde en fjirde fal) bûgd. De kopyist Schotanus moat boppedat de *o* foar in

*a* forsliten habbe en Sipma seach sa de namme *Boitta* der net mear yn en skreau dêrom *baitten* mei lytse letter.

As wy sa emendearje, jowt it ek in bigryplike sin: it giet hjir oer in eigendomspleitsaek tusken Tseard Ailva en de muontsen fan Haskerdiken, fan lân dat yn Baerderdiel leit. Dêrom moast dy saek foar it gritenijrjocht fan Baerderdiel oanbrocht wurde: it is in âlde regel fan rjocht, dat by in proses oer in ûnreplik goed dy rjochter it foech hat yn hwaens rjochtsgebiet it goed leit; it wenplak fan (ien fan) de partijen docht der dan net ta.

Beide iggen poneare it eigendomsrjocht ûnder boarchstelling:

*ende hya thwijne forscron beyde dine aindem by-seitten fan desse lande.*

It rjocht hat, mei it each op treden, trije kear buorkundich meitsje litten dat dizze pleitsaek yn bihanneling is en op in fonnis útdraeije sil:

*ende wy mith vusze riochte dine find for ascheden an dey dine ora ende dy thredda,* dat it rjocht in dei fêststeld hat om to Boazum ta in útdragen saek (*vp an ende*) to kommen:

*ende also fir kam, dat n'y mithta riochte der an dey tho leyden vp an ende tho Bosseghim*

en dat de beide partijen sels dy dei goedkarden, nammentlik de sneins <sup>1)</sup> foar sint Victor (yn 1419 wie dat 8 oktober)

*end hia thwine sellem beyde den dey an nomen, des szanddis <sup>1)</sup> far sen victoris* en dat hja (to sizzen it rjocht) *Boitte*, harren (mei)rjochter, der mei de dielsskriuwer hinne stjûrden:

*ende wy baitten* (lê's *Boitten*) *vsen riochter alder tho slagheden mithta scriwer* en dat hja mei har beiden de easken fan beide partijen oanhearre (of oannimme) soene en de saek neigean:

*ende hia thwer hara bera riochte on fan scolden ende da seke vr-stan.*

It draeit der op út, dat Tseard gelyk kriget om't hear Douwe as fortsjintwurdiger fan it kleaster der neat tsjinyn leit of tsjinyn lizze kin en dat oan Tseard by einfonnis (*ende*) it lân tawiisd wurdt:

*ende Thiard forscrioun alder kom ende byraith was, beyde mith sonne ende mith riochte ende Tiaerd da alder an ende bisoichte fan der secke, ende her Dova fan des covenths wegena alder was, ende naet asen* (lê's *ajen*) *sette ... vm dis willa so hoeda wy nu mithta riochte Tiaerd an ende tho fan der secke ende da lande.*

1) *Szanddis* yn dit stik (in lette kopy út 1419) foar *sneins* is net sa dúdlik en kin bidoarn ta ús kommen wêze. Mar dat hoecht net. It âldste moat *sunnendei* wêze, dat yn de oarkonden net (mear) foarkomt. Wol ha wy dêr: *sonnandei* (O I 11.6, origineel út 1405) en *sennendei* (O II 66.16, in lette kopy út 1466). Dan is der ek in plak mei *sanand* (O I 59.7 út 1432) út in origineel. Ut *sanand* soe *szand(dis)* ûntstien wêze kinne. De gewoane ûntjowing ta *snein* is yn de oarkonden fierder: *sanand*, *snand*, *snaind* *sneind*, *snein*.